πολυεπραγμονησάμην βιβλιοθήκας· καὶ τῷ πανιερωτάτῳ Σμύρνης μητροπολίτῃ δι᾽ ἀξιολόγων σπουδάσας ἀνδρῶν ἐπέσταλα· ἐλέγετο γὰρ κἀκεῖ παραπλήσιον διασώζεσθαι τεῦχος· καὶ τοῖς ἑπτὰ τῶν ἐν Ἄθῳ μεγάλων κοινοβίων προέδροις εἰς τὴν Κωνσταντίνου τότε ἀφικομένοις τὸ βιβλίον ἐπιδείξας, εἴ τι παρεμφερὲς εὑρόμην ἐν ταῖς σεβασμίαις αὐτῶν μοναῖς ἐναπόκειται. ἀλλ᾽ ἐκ τούτων προέκυπτεν οὐδέν. ἐν ᾧ οὖν ἕωλος πᾶσα πρᾶξις καὶ ἐλπὶς ἐδόκει, ὁ εὐγενὴς καὶ φιλόμουσος Ἀλέξανδρος ὁ Κωνσταντίνου ὁ μεγαλοσπαθάριος αὐτόκλητός τε καὶ αὐτεπάγγελτος, ἣν ἐν τῇ αὐτοῦ εἶχε βιβλιοθήκῃ ὁμοίαν παρέδωκέ μοι βίβλον.

Δερματίνης δὲ οὔσης ἑκατέρας, αὐτῆς δῆθεν καὶ τῆς προειρημένης, ἡ μὲν, ἡ τοῦ ΗΓΕΜΟΝΟΣ τὴν Πεντάτευχον ὅλην, τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, τοὺς Κριτὰς, τὴν Ῥοὺθ, καὶ τὰς τέσσαρας περιέχει Βασιλείας, τῶν μὲν τῆς Γραφῆς ῥημάτων ἐν τῷ μέσῳ τῆς σελίδος κειμένων, καὶ εἰς τὰ κεφάλαια μόνον ἄχρι τοῦ ϛ′ κεφαλαίου τοῦ Δευτερονομίου διῃρημένων, τῶν δ᾽ ὑπομνημάτων, ὧν πάμπολλα ἀνώνυμα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον περὶ αὐτὰς τὰς τῆς Γραφῆς ῥήσεις, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἐν ταῖς ἐφεξῆς σελίσιν· ὧν αἱ πλείονες καὶ ἐπιγραφὰς ἔχουσι. καὶ τὸ μὲν ἔτος ἐν ᾧ ἐγράφη, παρασεσιώπηται· ἐν δὲ τῷ τέλει ταῦτα μόνον γέγραπται· Ὕξαιο τῷ ξύσαντι ταύτην καὶ σὺ ἄλλως· ἐπεὶ τάδ᾽ ἔτευξε Ῥωμανὸς καλογράφος ἀλιτίμων ἀνδράσι πόλεως Ἀτταλείας. ἡ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου τῇ τοῦ ΗΓΕΜΟΝΟΣ παρεμφερὴς τὴν τάξιν, τὸ Λευϊτικὸν, τὸ Δευτερονόμιον, τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, τοὺς Κριτὰς, καὶ τὴν Ῥοὺθ μόνον ἐμπεριέχει, καίπερ Ὀκτάτευχος ὀνομασθεῖσα ἐν τῷ τέλει, οὕτως· ἐτελειώθη ἡ ἱερὰ αὕτη βίβλος σὺν Θεῷ τῆς Ὀκτατεύχου ἐπὶ βασιλέως μεγάλου ἐν Χριστῷ πιστοῦ καὶ ὀρθοδόξου αὐτοκράτορος Ῥωμαίων Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, καὶ Ἰωάννου μεγάλου βασιλέως τοῦ πορφυρογεννήτου, μηνὸς ιβ′, ὥρᾳ θ′, ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου ϛχιβ′, ἰνδικτιῶνος ιβ′, προστάξει Λέοντος τοῦ μεγαλεπιφανεστάτου πρωτονοβελλισίμου*, καὶ οἰκείου ἀνθρώπου τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως τοῦ νικηρίτου, διὰ χειρὸς Ἰωάννου τοῦ εὐτελοῦς καὶ ξένου τοῦ Κέλικος· καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὔχεσθε ὑπὲρ ἡμῶν διὰ τὸν Κύριον. ἐκ τῆς Γενέσεως ἄρα, ὡς ἔοικε, καὶ τῆς Ἐξόδου ἄλλη συγκατεσκεύασται βίβλος. οὐδὲ γὰρ ἐδόκει ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐλλειπὴς, ἄρτιος οὖσα καὶ ὁλομελὴς καὶ ὁλόκληρος. ὅτι δὲ τῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡ τοῦ ΗΓΕΜΟΝΟΣ ἀρχαιοτέρα, δῆλον οὐ μόνον ἐκ τῆς τῶν διφθερῶν παραφθορᾶς, καὶ τοῦ τῶν γραμμάτων χρώματος· ὧν καίτινα μὲν ἐν μέρει, ἐνιάπου δὲ καὶ ὁλοχερῶς ἐστὶν ἐξαληλιμμένα· ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς τῶν προσῳδιῶν καὶ στοιχείων καὶ λέξεων γραφῆς. ἡ μὲν γὰρ ἀντὶ ψιλῆς ἔχει τὸ ⊣, σπανίως δὲ τὸ, ɔ· ὡσαύτως ἀντὶ δασείας τὸ ⊢, ἐνίοτε δὲ τὸ, c· ἡ δὲ, τὸ ἀνάπαλιν. πάλιν ἡ μὲν ἔσθ᾽ ὅτε ἀντὶ τοῦ ἐστὶ, τὸ ẋ, καὶ ἀντὶ τῆς παρὰ, τὸ ϵ· καὶ τὰ σύνθετα δὲ πάντα ἐν συντάξει, καὶ τὰς ὑπογεγραμμένας, προσγεγραμμένας, καὶ ἄλλα· ἡ δὲ, οὐχ οὕτως. ἐκ τούτων οὖν τῆς δευτέρας τὴν πρώτην ἔτη ἑκατὸν ἢ καὶ μικρόν τι ἐπέκεινα προγραφῆναι τεκμαιρόμεθα.

Μετεγράφη οὖν διαφόρων χερσὶν ὅλος ὁ τοῦ ΗΓΕΜΟΝΟΣ κώδιξ, καὶ τῷ ἑτέρῳ, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκδεδομένοις, ὅσοι ἐκεῖ εὕρηνται, ὑπομνηματισταῖς παραβληθεὶς, συσκευασμένος πρὸς τὴν ἐκτύπωσιν ἐδόκει. ἀλλ᾽ ἔτι ἐπὶ τὸ τελειότερον τὴν βίβλον διαμορφῶσαι γλιχόμενος, τὰ πλείονα τῶν ὑπομνημάτων καὶ ταῖς ἐπιλέκτοις παρεθέμην ἐκδόσεσι. δυσὶ δὲ μόνον, τῇ τῶν τοῦ Φίλωνος δῆθεν καὶ Ὠριγένους οὐκ ἐνέτυχον, εἰ μὴ μετὰ τὸ ἐκδοθῆναι τὸ τῆς Γενέσεως ἥμισυ. διὸ δὴ καὶ αἱ ἐν τῷ τέλει τῆς βίβλου σημειώσεις ἐτέθησαν. ἀλλ᾽ ἔτι ἦν τι τὸ ἐλλεῖπον· τὸ δ᾽ ἦν, αἱ τοῦ Προκοπίου τοῦ Γαζαίου εἰς τὴν Ὀκτάτευχον ἀνέκδοτοι ἑρμηνεῖαι, ἃς προσευρεῖν οὐ πάνυ ῥᾴδιον. ἀλλὰ γὰρ καὶ ταύτας οἱ πανέκλαμπροι τῆς ἐν Αὐγούστῃ Ἀριστοκρατείας Μεγιστᾶνες, φιλότιμοι ὄντες, καὶ ἐλευθέριοι, καὶ ὅπως ἂν αἱ μαθήσεις ἐπὶ τὸ κρεῖττον προάγωνται σπουδάζοντες, προθύμως ἐχρήσαντο, τὸν αὐτὰς περιέχοντα ἀποστείλαντές μοι κώδικα.

Δερμάτινος δὲ καὶ οὗτος καλλιγράφου μὲν καὶ ὀρθογράφου χειρὸς ἔργον, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἑαυτὸν, οὐδὲ μὴν καθ᾽ ὃ ἔγραψε δηλώσασης ἔτος. ἀποσπασμάτια δὲ τῶν τῆς Γραφῆς, εἴτουν τῆς Ὀκτατεύχου, τῶν Βασιλειῶν, καὶ τῶν Παραλειπομένων περιέχων, ὁ λοιπὸς ὅλος

* Ἑπτακαιδεκάτη ἡ τοῦ Νωβελησίμου ἀξία, ἧς βραβεῖον χιτὼν ἐξ ἀλουργίδος χρυσόθετος, καὶ χλαμὺς καὶ ζώνη, ἐκ χειρὸς βασιλέως ἐπὶ ναοῦ Κυρίου λαμπρῶς ἐπιδίδοται. Κωνσταντῖν. ὁ Πορφυρογεν. ἐν σελ. 412. τοῦ συντάγματ. Τῆς τοῦ Νωβελλισίμου ἀξίας μέμν. καὶ ἡ Ἄννα ἡ Κομν. ἐν βιβλ. 10. σελ. 274, ἢ 217 τῆς Ἑνετ. ἐκδόσ. Πρωτονωβελιστίμων γράφει ὁ Κάρολ. ὁ Δουφρέσν. ἐν σελ. 379. ἢ 74. πρωτονωβελίσιμος δὲ, ἐκ τοῦ nobilissimus φησὶν Ἰάκ. ὁ Γρετσ. ἐν σελ. 262, ἢ 226. τῶν εἰς τὰ τοῦ Κουροπαλ. παρατηρημ. ἀνὴρ ἐν πολλοῖς ἄλλοις παράλογος, καὶ ψευδολόγος. οὐ τὰς παραλογίας τε καὶ ψευδολογίας οὐδὲ καιρὸς, οὐδὲ τόπος νῦν ἐξελέγχειν.